

Slovenska pratika za navadno leto 1882. V Ljubljani, v 16^{ki}, natisnila in založila pl. Kleinmayr in Bamberg. Cena? Brez vsega poučnega berila.

O tej priliki prosimo vse pisatelje slovenske in založnike naše, kateri „Ljubljanskega Zvona“ uredništvu pošiljajo knjige v ta namen, da jih oglašamo v našem listu, da naj nam tudi vselej povedo, koliko stane knjiga. Večkrat smo uže čuli tožbe s kmetov, da bi si marsikdo rad oznanjeno knjigo iz mesta naročil, a ne vé, koliko mu je poslati zánjo novcev. S poštnim povzajem knjige naročati, to se marsikomu predrago zdi.

Literarni in zabavni klub. Mnogi v Ljubljani živeči pisatelji slovenski in tudi mnogi drugi prijatelji splošnega napredka slovenskega začeli so se vsako soboto zvečer shajati v Tavčarjevem hotelu, kjer se poleg veselega petja in dobe vinske kaplje pogovarjajo in prijateljski menijo o raznih literarnih stvarih slovenskih. Od teh „jourfixov“, katerih se vselej udeležnje kakih 45—50 gospodov, izobčeni so izrecno politični razgovori, a vsak večer mora na vrsto priti znanstveno ali zabavno berilo ali predavanje kakeršne koli si bodi vsebine. Na prvem shodu 15. oktobra čital je prof. Levčec svoj spis „Dve uri pri slovenskem pesniku“; dné 22. oktobra bral je dr. Dolencec humoristično razpravo „o medvedu in literaturi“; dné 29. oktobra pripovedoval je dr. Zarnik zanimljive črtice o svojem potovanji od Pontebe do Vezuva; dné 5. novembra govoril je dr. Vošnjak jako interesantno „o duhovih in prikaznih“ in dr. Zarnik o ruskem slikarji Vereščaginju; dné 12. novembra predaval je cand. prof. E. Lah „o meteorologiji kranскеj“, a dné 19. novembra prof. Vrhovec „o socijalnih razmerah v Severnej Ameriki“; dné 26. novembra bral je g. Brencce svojo novelo „Iz življenja“, a g. dr. Zarnik je poročal o mejnarodnem biografskem slovarji de Gubernatisovem. — Levčev, dr. Vošnjakov in Vrhovčev spis objavil bode „Ljubljanski Zvon“ po novem letu, Dolencevega je prinesel uže „Slovenski Narod“, a na poti iz hotela do uredništva ostrigli in oskubli so ga tako, da „v Slovenskem Narodu“ skoro nič več nismo poznali niti medveda, niti njegovega literata. — Tudi v Kranjsi se je osnoval jednak literarno-zabavni „jour fixe“. Njegovi člani so, kakor je v Ljubljano poročil poseben telegram, ti gospodje: Frönke, Pirčkar, Linšker, Liska, Berne, Peštnajd, Ičnen, Cingermajer, Državnik, Bralci, katerim so znane Kranjske razmere, uganili bodo morebiti to telegrafsko uganko, osobito ako jim pripovedujemo, da se mej temi imeni nahaja tudi imé znanega literata slovenskega.

Novo izdanje Preširnovih pesnij. O tej stvari smo prejeli iz Ljubljane ta dopis: Znano je v slovenskih literarnih krogih, da hoče Preširnova hči, gospodična Ernestina Jelovškova s pomočjo g. Levstika na svitlo dati vse pesni svojega pokojnega očeta, da bi si s tem vsaj nekoliko olajšala trdi zaslužek svojega vsakdanjega kruha. Tiskarnica Kovačeva in Kleinova obljubila je uže Preširna natisniti elegantno in ukusno, kakor dan denes zahteva napredna tiskarska umetnost. Gospodična Jelovškova je samo še čakala, da bi bukvoez Ničman poprodal tisto Jurčičevo in Stritarjevo izdanje Preširnovih pesnij v „Klasji“ iz l. 1866., katero je g. Ničman na javnej dražbi v propalej Wagnerjevej knjigarni l. 1868. kupil. A tega nikoli ni bilo pričakati! Jurčičevo in Stritarjevo „Klasje z domačega polja“ množilo se je g. Ničmanu tako obilno, da ga je mlatil celih dolgih 14 let in da je namlatil iz njega obilo lepe, debele in rumene pšenice.

*Pisatelj
Kovčičev
ničnen stud.
svoj uložij
26/ 882*

Vprašali bodete, kakšno čarodejstvo je uganjal s „Klasjem“ g. Ničman. Prav nobenega! Mož je vzel Jurčičevega in Stritarjevega Preširna ter ga je pri Blazniku — v novič „sans gêne“ natisniti dal!

Res, da je dan denes, trideset let po pesnikovej smrti, vsakemu dovoljeno ponatiskavati Preširnovi pesni in tudi g. Ničmanu bi bili samo hvalo dolžni, ko bi bil to storil v poštenej, dostojnej obliki; a način, kako je to izvršil g. Ničman, ta je, da ne rabim ostrejšega izraza, prav — „amerikansk“. Da bi mu „Klasje“ obilneje rodilo, postavil je svojemu novemu Preširnu na čelo Jurčičevo in Stritarjevo ime, ponatisnil je tudi vso Stritarjevo razpravo o Preširnu ter na naslovni list zapisal letnico 1866., ne pomislivši, da tega leta še ni bilo na svetu firme „J. Blaznikovi nasledniki“, pri katerih je g. Ničman svoj podvržek natisniti dal, ker je gospodar tiskarni, g. Jos. Blaznik, še le 23. junija 1872. leta umrl. Tiskarnica se je sicer potrudila, da je Jurčičevo in Stritarjevo „Klasje“ natisnila s kolikor moči takimi črkami, kakeršne so bile Kleinmayrove l. 1866., vendar se ponatis lahko in razločno zasleduje na vsakej strani. Vrhu tega je papir grši, črke bolj oguljene nego v izdanji iz leta 1866.; in akoravno je g. Ničman skrbel zato, da so se ponatisnile celo vse tiskarske napake prvega izdanja, vendar ni pazil dovolj na to, da bi se ne bilo v tisk vrnilo mnogo novih. S kratka, vsa izdava je od konca do kraja šušmarska, preračunjena samo na goli dobiček podjetnikov, nedostojna takega vzvišenega pesnika, kakeršen je Preširen. O pokojnem Jurčiči izvestno vem, da g. Ničmanu nikoli ni dal dovoljenja njegovo ime zlorabiti na tak način; in da bi bil g. prof. Stritar svoje čisto ime in svoje čiste roke posodil g. Ničmanu za tako „amerikansko“ podjetje, tudi o tem odločno dvojim. Testamentni eksekutor Jurčičev bode, kakor čujem, storil svojo dolžnost; kaj misli storiti g. prof. Stritar, to je njegova stvar.

„Slovensko dramatično društvo“ predstavljalo je minuli mesec v deželnem gledališči v Ljubljani čez dolgo časa spet dve predstavi slovenski: dne 6. novembra igrala se je „Zmešnjava na zmešnjavo“, veseloigra, katero je po Kotzebueu ponašil Jos. Cimperman, a dne 21. novembra tri krajše šaloigre: „Zapirajte vrata!“ po Cesenateji poslovenil V. Eržen; „Eno uro doktor“, poslovenil J. Aleševc in „Krojač Fips“, poslovenil D. Hostnik. Obakrat zbralo se je v gledališči mnogo občinstva, ki je igralce odlikovalo z živo pohvalo. To je veselo znamenje! Obe predstavi priredil je g. dr. Jos. Starè.

Matica slovenska v Ljubljani oglašča, da bodo za leto 1881. prejeli samo tisti društveniki Matičine knjige, kateri do 15. decembra 1881. leta plačajo ustanovnino ali letni donesek. Tako je prav! To energijo Matičnega odbora moramo odobravati iz vsega srca. Odpraviti in s korenino izruti se mora pri nas Slovencih tista strašanska razvada, da ljudje zahtevajo knjig in časopisov brez plačane naročnine in da so še žaljeni, ako se jim knjiga ali list na upanje ne pošilja. Mnogi mislijo, da so naši literarni zavodi in naša novinska uredništva kakšno občeslovensko dobrodelno ali podporno društvo!

Simon vitez Wilfan †, prošt novomeški, umrl je 7. novembra t. l. v Novem Mestu. Vitez Wilfan, porojen 20. oktobra 1802. l. v Škofjeh Loki, bil je sošolec Preširnov ter visokočislán, omikan duhovnik. V Novem Mestu je uredil in znatno pomnožil kapiteljsko knjižnico ter uredil tudi kapiteljski arhiv, v katerem se nahaja nad 500 listin, imenitnih za kranjsko zgodovino od 14. stoletja dalje.